

MERIDIANAS

VIMS MOKYKLOS
BENDRUOMENĖS LAIKRAŠTIS

2023 m., žiema, Nr. 16

skaitykite:

SVETIMAS ARBA KAIP GYVENTI BE KALTĖS JAUSMO	P. 3
MOKINYS KITU KAMPU: EVA	P. 5
MOKYTOJAS KITU KAMPU: ALINA	P. 7
PIKTOJI ŽIURKĖ KALBA	P. 8
700	P. 9
MUZIKINĖS AKTUALIJOS	P. 10
CHAT GPT	P. 11
KALEIDOSKOPAS	P. 12

ALBERO KAMIU „SVETIMAS“ ARBA KAIP GYVENTI BE KALTĖS JAUSMO

Izabelė Zakarauskaitė

Alberas Kamiu – prancūzų rašytojas, eseistas, filosofas, dramaturgas, vienas iškiliausių modernių mąstytojų, pelnęs literatūrinę Nobelio premiją. Kamiu savo kūryba siekė atskleisti tiesą apie šiuolaikinį žmogų, nepraradusį žmoniškumo, išsklaidyti perdėtai optimistiškas iliuzijas.

1913 m. Alžyre gimusiam berniukui iš skurdžios aplinkos išsivaduoti buvo sunku, tačiau jo įgimtą talentą dar pradinėse klasėse pastebėjo jo mokytojai. Pirmajame pasauliniame kare žuvus Albero tėvui, šeima apsigyveno pas smurtaujančią berniuko močiutę. Nors šeima buvo varginga, o santykiai namuose šalti, būtent šiais savo gyvenimo metais Kamiu susiformavo pamatinės meilės ir pakantumo vertybės iš savo tylios, nuolaidžios, beturtės mamos. Nepaisant sunkaus šeimyninio gyvenimo, rašytojo kasdienybė buvo kupina saulės, futbolo, laisvės, smėlio, džiaugsmo ir palaikymo. Tokia kontrastinga Kamiu vaikystė darė didelę įtaką jo kūrybai ir asmenybei. Jis apjungė filosofiją ir literatūrą, abi jas laikė žmogaus pasaulio pažinimo būdais. Jo kūryboje ryškiai atsispindi jo vaikystės kraštovaizdžio motyvai Alžyre – Viduržemio jūros pakrantėje augęs Kamiu išsaugojo Antikos kultūros pėdsakus. Galbūt todėl Albero kūryboje nuolat pasikartoja jūros, kranto, saulėto paplūdimio įvaizdžiai, kurie ypatingai dažni žymiausiame rašytojo romane „Svetimas“.

„Svetimas“ – 1942 m. išleistas romanas, parašytas pirmuoju asmeniu. Kūrinys laikomas egzistencializmo idėjų išraiška. Romane žmogaus gyvenimas vaizduojamas kaip atsitiktinumų, nepriklausančių nuo jo valios, virtinė. Didžiausia pagrindinio veikėjo yda yra besąlygiškas atsisakymas meluoti sau ir kitiems bei vadovautis visuomenės nustatytomis taisyklėmis. Romanas susideda iš dviejų dalių.

Pirmosios dalies pirmosios eilutės yra ikoniška egzistencializmo literatūros sentencija: „Šiandien mirė mama. O gal ir vakar, nežinau. Gavau iš prieglaudų telegramą: „Mirė motina. Laidotuvės rytoj. Nuoširdžiai užjaučiame.“ Bet kas žino. Gal ir vakar.“ Tokia pradžia atskleidžia veikėjo abejingumą ir visišką atsiribojimą nuo išorinio pasaulio įvykių. Romane besikartojantis literatūrinis leitmotyvas „Man viskas vis tiek“ yra lyg tam tikras priminimas skaitytojui, jog knygos įvykiai nepaveikia pasakotojo.

Kai pagrindinio veikėjo Merso mylimoji pasiklausia jo, ar jis norėtų ją vesti, Merso teatsako, jog jei ji to norinti – ves; kai senelių namuose miršta veikėjo motina, jis nenutuokia, kiek jai metų. Pirmoji dalis baigiasi protagonisto įvykdyta, niekuo neišprovokuota žmogžudyste. Antroje dalyje pagrindinis veikėjas Merso yra teisiamas už įvykdytą nusikaltimą, tačiau kaltintojai kaip įrodymus pateikia momentus iš Merso asmeninio gyvenimo, kurie nėra susiję su pačią žmogžudyste: jo elgesį per ir prieš motinos laidotuves, lengvabūdišką gyvenimo būdą, jį supančius žmones. Visas teismo procesas ir Merso reakcijos bei mintys jo metu atkreipia skaitytojo dėmesį į suvienodėjusią visuomenės moralės sampratą ir kelia klausimus apie jos teisingumą. Nors kalėdamas Merso daug mąsto, jis neužsiima savianalize, savo veiksmų nagrinėjimu, nekelia klausimų „kodėl?“ ar „už ką?“. Absurdo herojus suvokia, kad bandyti atsakyti į šiuos klausimus tėra laiko švaistymas ir tokiu būdu jis pranoksta pačią situaciją, niekindamas vertybes jis susikuria „imunitetą“ kaltės jausmui, savigraužai. Jis nesigilina nei į aplinkybes, nei į save, tik stebi tai, kas vyksta.

Iš pirmo žvilgsnio Merso gali pasirodyti ydingas, susvetimėjęs realybei, beširdis. Jis išlieka ramus mirus motinai, jos laidotuvių metu yra išsiblaškęs, stebi savo aplinką vietoje gedulo. Dieną po motinos laidotuvių smagiai leidžia laiką su mylima moterimi, mėgaudamasis kava, jūros vandeniu, saule ir cigaretėmis. Tačiau ar žmogaus unikali pasaulėjauta ir kontraversiškas emocinis pasaulis padaro jį nuodėmingą? Juk Merso mes teisiamame remdamiesi savomis ideologijomis, elgesio normomis. Knyga parašyta pirmuoju asmeniu, todėl galime pažvelgti į pasaulį be galo unikaliomis Merso akimis. Romanas gali pasirodyti artimas maištininkams, nepaklūstantiems visuomenės taisyklėms ir neigiantiems universalias tiesas, absurdistams, egzistencializmo, filosofijos entuziastams. „Svetimas“ – tai prasmingas pasakojimas apie beprasmią pasaulį.

MOKINYS KITU KAMPU: EVA

Kalbino ir užrašė Patricia Vosyliūtė ir
Gabriela Vosyliūtė

Sveika, Eva! Žinome, kad muzika užima didelę tavo gyvenimo dalį. Mėgsti jos klausytis ir netgi pati dainuoti! Tad kokia tavo mėgstamiausia daina? Kodėl ji?

Tikrai myliu muziką, tačiau neturiu mėgstamiausios dainos, mėgstu viską po truputį. Dabar laisvalaikiu daugiau piešiu ir tapau.

Koks buvo tavo svajonių darbas vaikystėje ir koks yra dabar? Ar jis pasikeitė?

Vaikystėje labiausiai norėjau būti veterinare, dabar noriu sieti gyvenimą su menais, norėčiau būti dizainere. Manau, kad augant, kaip ir visų, keičiasi svajonės ir norai ateityje.

Jeigu galėtum gyventi bet kuriame pasaulio krašte, kurią vietą pasirinktum ir kodėl?

Jeigu nereikėtų jaudintis apie finansinę padėtį ir t.t., norėčiau gyventi Niujorke, nes ten atsiveria begalinės dizaino srities galimybės.

Ne paslaptis, kad neseniai pradėjai lankyti boksą. Ar tiesa, kad boksas padeda išlieti neigiamas emocijas?

Boksas ne tik padeda išlieti neigiamus jausmus, bet ir šiaip viduje susikaupusias emocijas ar nuoskaudas.

Kokiu pasiekimu labiausiai didžiuojiesi savo gyvenime?

Paklausus žmonių apie jų didžiausius pasiekimus dažniausiai tikimasi vieno didelio gyvenimo įvykio, tačiau aš pagaliau galiu džiaugtis, kad gyvenu aplinkoje, kurioje žmonės, kurie mane supa, yra nuoširdūs ir mylintys, ir ne „fake“.

Ar esi turėjusi kokių nors įdomių pravardžių? Kaip jos „prilipo“ prie tavęs?

Šeštoje ar septintoje klasėje mane absoliučiai visi vadindavo Java. Prisimenu, kad pusbrolis vaikystėje negalėjo ištarti e raidės, todėl mane vadindavo Java. Turbūt kažkada pasidalinau šia pravarde mokykloje ir kažkoku būdu ji pasklido, „prilipo“ ir visi mane taip ir pradėjo vadinti.

Labai dažnai eini į koncertus, kodėl jie tave taip traukia?

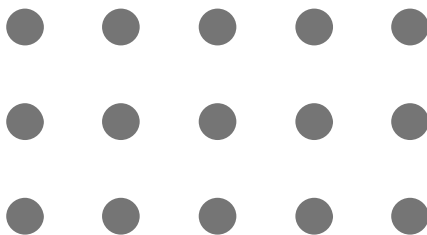
Koncertai man yra būdas atsipalaiduoti ir praleisti laiką su draugais. Ar kažkada esate kambaryje pasileidę taip garsiai muziką, kad negalite nusėdėti vietoje? Tai įsivaizduokite tą darantys su keliais šimtais žmonių. Būdama koncertuose jaučiu tokią laisvę, kokios jokia kita veikla nesuteikia, be to, ruošimosi procesas su draugais visada būna linksmas.

Apie kokius tris dalykus labiausiai galvoji kiekvieną dieną? Kodėl jie nuolat reikalauja tavo dėmesio?

Kadangi didelę dalį laiko praleidžiu mokykloje, galvoju apie mokslus, o tada pradėdu galvoti apie tai, kaip aš noriu miego būdama mokykloje. Daug laiko praleidžiu galvodama, ką veiksiu su draugais arba laisvalaikiu. Neretai galvoju apie tai, kaip mane nervina patriarchalinės visuomenės veikiami stereotipai.

Jeigu turėtum įspėjamąją etiketę, prikabiną prie savęs, kas joje būtų parašyta?

„Atsargiai, ji visur krenta.“

MOKYTOJAS KITU KAMPU: ALINA

Kalbino ir užrašė Karolina
Andziulytė

Sveiki, Alina! Ar esate vilnietė? Jei ne, iš kokio miesto jūs kilusi?

Esu vilnietė. Galiu save vadinti tikra vilniete, kadangi mano tėvai, seneliai, proseneliai gyveno Vilniuje.

Kokia Vilniaus vieta jums labiausiai primena vaikystę ir kodėl?

Man vaikystę primena Pilaitės mikrorajonas, nes jame užaugau, mokiausi. Visi rajoną supantys ežerai, miškai, žaidimų aikštelės primena smagias vaikystės dienas.

Kaip apibūdintumėte savo vaikystę, jaunąsias dienas?

Aš ir dabar jaučiuosi lyg savo jaunystės laikais gyvenčiau. Cha cha cha. Kalbant apie paauglystę, tai buvau gana ūmaus būdo. Galėjau per minutę sugalvoti, kad noriu raudonų plaukų ir juos nusidažyti. Kiek save prisimenu, visada buvau draugų būryje, man patiko bendrauti, veikti, pažinti, išbandyti kažką naujo. Jaunystėje, kai baigiau mokyklą, surimtėjau, susidėliočiau prioritetus, tiksliai žinojau, ko noriu iš gyvenimo. Visada žinojau, ko aš noriu tuo laiku, visada siekdavau, kad mano lūkesčiai tam tikrame gyvenimo etape būtų patenkinti.

Ar kada nors galvojote apie gyvenimą kitoje šalyje? (taip/ne)

Ne.

O kodėl?

Aš net negalėčiau pagalvoti, kad gyvenu kitoje šalyje. Man Lietuva yra mano gimtinė, čia gyvena mano patys brangiausi žmonės. Lietuvoje jaučiuosi sava, man čia viskas miela ir gražu. Man patinka besikeičiantys sezonai, turime karštas vasaras, raudonus rudenio vakarus, pasakiškai baltas žiemas ir spalvingus pavasarius.

PIKTOJI ŽIURKĖ KALBA

Piktoji Žiurkė

Kiekvieną mielą dieną kaip padori žiurkių giminės atstovė turiu lankyti mokyklą... Iš namų išeinu anksti, važiuodama troleibusu turiu girdėti tą troleibuso ūžesį, atrodo, kad troleibusas tuoj subyrės į smulkiausias daleles. Išlipusi apsidairau ir pamatau tą patį rytinį, kraupų tunelį, pro kurį einu mokyklos link. Žinoma, vos paeinu. Atrodo, kad į kuprinę susikišau Puntuko akmenį. Plyšta, kankinasi iš skausmo ta mano vargšė kuprinė.

Vaikštau po mokyklos aukštus. Tie patys veidai. Tie patys mokytojai. Užtat smagu juos pamatyti.

Ant sienų kaip visada pamatau televizorius. Juodi ekranai it juodoji skylė. Jeigu ir pasitaiko kokia proga, sakykime, sausio 13-oji, Vasario 16-oji, Kovo 11-oji, Vilniaus jubiliejinis gimtadienis, vaikų gynimo diena ar dar kokia šventė, dažnai per televizorius rodoma tai, kas susiję su ta švente: vaizdo įrašai, nuotraukos, aprašymai. Eh... Nuobodu. Paprastomis dienomis televizoriuose būtų įdomu pamatyti kokias Lietuvos įžymias asmenybes, tarkime Youtuber'ius, pvz. Mantą Bartuševičių virtuvėje, Martą Tankevičių, gaminantį patiekalą pagal Gordon Ramsay, Andrių Talžūną, ragaujantį neįprastą maistą su savo draugais. Gal kai kuriuos vaizdo įrašus ir yra kas matę, bet neabejoju, kad kažkas norėtų pamatyti dar kartą.

Galima būtų leisti kokias populiarias dainas, pvz., „Memories“, „Another Love“, „Lovely“, „Atlantis“, „Under The Influence“. Tikrai daug pasirinkimų.

Daugelis vaikystėje matę filmukus: „Liolekas ir Bolekas“, „Kūlverstukas“, „Gaidys ir spalvos“, „Katinas Leopoldas“. Bent jau man būtų labai įdomu ir gera prisiminti vaikystę ir pamatyti tuos animacinius filmus dar kartelį. O ir pakritikuoti ką nors galėtume, juk mes, paaugliai, taip ir darome.

Mūsų mokykloje yra be galo daug vyrų, kurie domisi futbolu, krepšiniu, tenisu. Jeigu būna kokios svarbios varžybos pasaulyje, Lietuvoje, Europoje, tikrai daug kas norėtų žiūrėti per pertraukas, bent jau įrašus, nes jei žiūrėtume tiesiogines transliacijas, tikriausiai daug ką praleistume – visgi pamokos vyksta. Net jei piktosios žiurkės sportu nesidomi, tai dar nereiškia, kad mokiniams neįdomu!

Ką leisti per mokyklos televizorius... Tikrai galima prigalvoti, sugalvoti, išmąstyti begalę variantų. Svarbu, kad tai nebūtų nuobodu ir banalu, kaip toje knygoje „Senis ir Jūra“. Gerai, baigiu bambėti ir lėtai pėdinu pamokon – šiandien matematika, skaičiuosime skylių sūryje skaičių. Niam, niam!

700

Patricia Vosyliūtė

Gyvendami Vilniuje retai kada susimąstome, kiek Vilniui metų. Dalis Lietuvos gyventojų net nežino Vilniaus istorijos. Tačiau pastaraisiais mėnesiais visais įmanomais būdais (televizija, socialiniais tinklais, radiju) buvo nuolat reklamuojamas 700-asis Vilniaus gimtadienis. Neabejoju, jog paaugliams ši šventė nebuvo kažkuo ypatinga. Vis dėlto, šis gimtadienis atnešė ne tik šviesių spalvų į žiemiškąją paletę, tačiau leido Vilniaus gyventojams pajusti tikrąjį sostinės gyvenimą. VIMS taip pat paminėjo šį gražų skaičių išskirtine veikla.

Per 700 metų Vilnius savyje sukaupė daugybę klodų, todėl gimtadienio proga miestas atskleidė savo paslaptis ir daugybę veidų. Jubiliejaus minėjimas prasidėjo nuo Rotušės a. iškilmingos Vilniaus vėliavų pakėlimo ceremonijos. Kadangi Vilniaus gimtadienis skaičiuojamas nuo miesto vardo paminėjimo LDK didžiojo kunigaikščio Gedimino laiške Europos miestams, ta proga vyksta paroda (iki rugpjūčio 27 d.) „Gedimino laišakai Vilniuje“ Gedimino bokšte. Tačiau Gedimino laiškų eksponavimas neapsiriboja Gedimino bokštu. Valdovų rūmų Didžiajame kieme atidengtas jubiliejui skirtas simbolinis Gedimino laiškas iš bronzos. Sausio 25-ąją Katedros aikštėje atsivėręs „Laiko portalas“ sutelkė skambiausius įvairių kartų balsus. Šventės dalyviai turėjo galimybę išgirsti ir išvysti specialiai jubiliejui sukurtą šventinę programą, kurios ašis buvo įvairių laikų ir žanrų muzikiniai kūriniai, atveriantys istorines ir šiuolaikines Vilniaus temas. Vyšnia ant jubiliejinio Vilniaus torto buvo šviesų festivalis.

VIMS mokykla, esanti Vilniaus senamiestyje, taip pat paminėjo 700-tąjį Vilniaus gimtadienį. Nors ir nebuvo koncertų ir šviesų festivalių mokyklos patalpose, tačiau jubiliejų mokiniai paminėjo kitokiomis veiklomis. VIMS bendruomenė mokyklos langus papuošė užrašu „VIMS myli Vilnių, Vilnius myli VIMS“ Lietuvos vėliavos spalvomis. Koridoriuose – gražiausios lietuviškos dainos, mokinių piešinių parodos, sveikinimai, protmūšiai, šypsenos vienas kitam, istorijos ir garsių žmonių pasakojimai apie Vilniaus miestą neprilygsta festivaliams, tačiau šios detalės lyg medumi patepa kiekvieno mokinio širdį. VIMS laikraštis taip pat prisidėjo prie Vilniaus gimtadienio. Šventės dieną keli mokyklos žurnalistai nepagailėjo pertraukų laiko ir kalbino mokinius bei mokytojus klausinėdami neįprastų klausimų apie Vilnių. Dar viena vyšnia ant Vilniaus jubiliejinio torto buvo 10-okų ir 11-okų kurti filmukai „Vilniaus (ne)miegamieji rajonai“. Mokiniai, pasiskirstę grupėmis, išsirinkę ir nufilmavę skirtingus Vilniaus mikrorajonus, atskleidė kitokią sostinės pusę. Filmukų peržiūros metu aiškiai matėsi kiekvieno mokinio kūrybiškumas, įdėtos pastangos ir gerai praleistas laikas. Neabejoju, jog šis kūrybinis darbas ilgai išliks mokinių atmintyje.

Nepaisant to, jog Lietuvos gyventojus užgožia pasaulio naujienos, svarbu neužmiršti ir savo valstybės. Šis Vilniaus gimtadienis buvo puiki proga prisiminti Vilniaus istoriją, pasidžiaugti ir gerai praleisti laiką su artimaisiais bei prašviesinti niūrios žiemos nuotaiką. Jeigu kiekvienas Vilniaus gimtadienis būtų taip švenčiamas, Lietuvos piliečiai būtų daug linksmesni.

MUZIKINĖS AKTUALIJOS

Anton Moiseev ir Pijus Kliukas

„Led Zeppelin“ yra anglų roko grupė, susikūrusi 1968 m. Grupę sudarė vokalistas Robertas Plantas, gitaristas Jimmy Page, bosistas/klavišininkas John Paul Jones ir būgnininkas John Bonham. Jie laikomi viena įtakingiausių ir sėkmingiausių grupių roko muzikos istorijoje ir yra žinomi dėl savo bliuzo įkvėpto skambesio ir epiškų gitaros kompozicijų. Kelios garsiausios jų dainos: „Stairway to Heaven“, „Kashmir“ ir „Whole Lotta Love“. Grupė iširo 1980 m., mirus būgnininkui John Bonham.

Lietuvoje Hip Hop ir Rap muzika pradėjo populiarėti 90-aisiais. Hip Hop ir Rap muzika yra svarbi ir įtakinga muzikos forma tiek visame pasaulyje, tiek ir Lietuvoje. Šie žanrai suteikia jauniems atlikėjams galimybę išreikšti savo jausmus ir mintis, o jos gerbėjai gali susijungti ir identifikuotis su jais.

„GNG Sindikatas“ yra viena iš seniausių ir ilgiausiai grojančių lietuviškų Hip Hop grupių. Ji pradėjo savo karjerą 1996 metais, kai grupės nariai, MC Gedas ir DJ Vytenis, susitiko ir pradėjo kurti muziką. Grupės pavadinimas atsirado iš trumpinio „Gedas ir Vytenis“.

Hip Hop ir rap muzika Lietuvoje vis labiau traukia mūsų dėmesį, ypač jaunuolių. Tačiau dauguma klausosi užsienio atlikėjų, nes jų muzika yra labiau žinoma visame pasaulyje. Todėl norėčiau paminėti kelis talentingus lietuvių atlikėjus, kurie jums gali būti negirdėti. „Jama & W“ – gitara groja Arūnas, vokalu užsiima Jama. Jų muzika yra nuostabi: puikiai į ritmą pataiko Jama, kol Artūras groja linksmą melodiją ir ritmą. MC Mesijus yra kitas išskirtinis šios muzikos atlikėjas. Jo kūriniai išsiskiria iš kitų dėl jo galimybės vis keisti savo balso skambesį, tai kartais net gali sukurti įspūdį, kad dainą atlieka keli skirtingi atlikėjai.

CHAT GPT

Pijus Kliukas

„ChatGPT“ ir kiti dirbtinio intelekto (DI) pokalbių generatoriai tampa vis populiarešni ir įtakingesni mūsų kasdieniniame gyvenime. Šie dirbtinio intelekto (DI) modeliai yra testuojami dideliu tekstinės informacijos kiekiu tam, kad sugeneruotų žmogiškus atsakymus į vartotojo įvestus klausimus. Jie gali būti naudojami įvairioms paskirtims, įskaitant klientų aptarnavimą, asmeninius asistentus ir pramogas. Šiame straipsnyje mes apžvelgsime DI pokalbių generatorių įtaką įvairiose gyvenimo srityse.

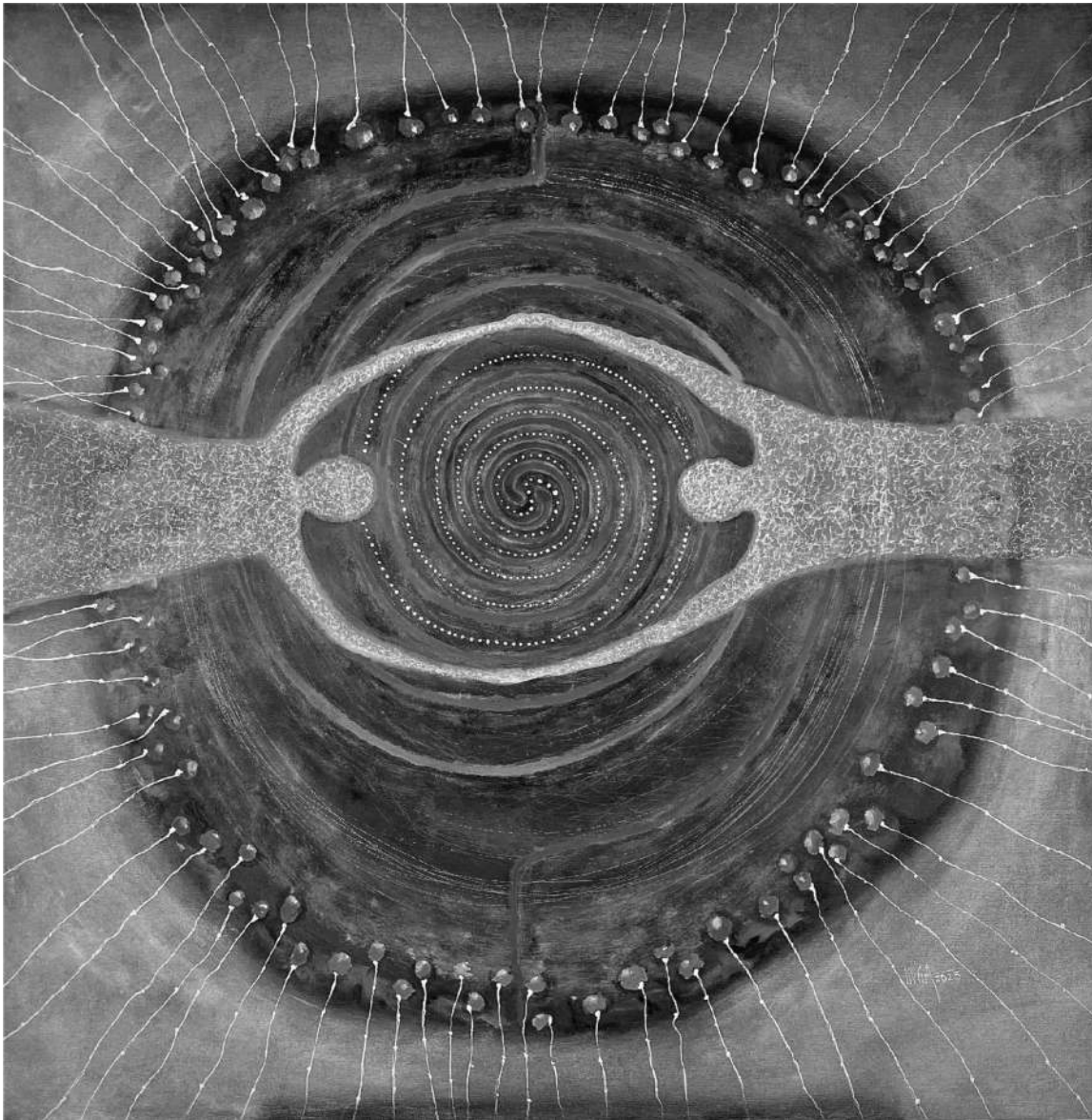
Viena iš svarbiausių sričių, kurioje DI pokalbių generatoriai pakeitė mūsų gyvenimą, yra klientų aptarnavimas. Daugelis įmonių dabar naudoja DI pokalbius, kad galėtų spręsti klientų užklausas ir paraiškas. Šie pokalbiai gali suteikti greitus ir tikslus atsakymus į dažnus klausimus, taip atlaisvindami darbuotojus, kad jie galėtų spręsti sudėtingesnes problemas. Be to, DI pokalbiai gali dirbti 24 valandas per parą. Tai padarė klientų aptarnavimą greitesnį, patogesnį ir prieinamesnį vartotojams.

Kitas būdas, kaip DI pokalbių generatoriai daro įtaką mūsų gyvenimui, yra per asmeninius asistentus. Pavyzdžiui, „Siri“, „Alexa“ ir „Google Assistant“ naudoja DI pokalbių algoritmus, kad suteiktų vartotojams informaciją ir atliktų užduotis. Šie asistentai gali atlikti daug funkcijų – nuo priminimų nustatymo ir skambučių vykdymo iki orų atnaujinimo ir išmaniųjų namų įrenginių valdymo. Virtualių asmeninių asistentų patogumas ir efektyvumas padarė juos svarbia daugelio žmonių kasdienybės dalimi.

DI pokalbių generatorių įtaka mūsų gyvenimui neapsiriboja tik klientų aptarnavimu ir asmeniniais asistentais. Jie taip pat yra naudojami pramogoms, tokioms kaip žaidimai ir virtuali realybė. Anie, pasinaudodami DI pokalbių pagalba, gali suteikti žaidėjams autentišką ir interaktyvią patirtį. Jie taip pat gali pasiūlyti vartotojams įdomius ir įvairius pasirinkimus, kurie atitinka jų poreikius ir norus.

Vis dėlto į DI sukeliame nerimavimus ir pavojus yra rimtai atsižvelgiama visame pasaulyje. Viena iš didžiausių problemų yra automatizuotos sistemos, kurioms pateikiama neteisinga ar žalinga informacija, siekiant neigiamai paveikianti žmones. Be to, DI sistemos, kurios yra atsakingos už svarbius sprendimus, gali pakenkti viešajai politikai ir visuomenės interesams. Kita nerimo priežastis yra darbo vietų automatizavimas ir netikėtos darbo jėgos permainos. Gali būti atsisakyta daug profesijų, o žmonės, kurie anksčiau uždirbdavo gyvybiškai svarbias pajamas, gali likti be darbo. Tai sukeltų didelius ekonominius sunkumus ir socialinius nerimą. DI taip pat kelia rūpestį dėl privatumo ir duomenų saugumo. Daugelis DI sistemų yra skirtos naudoti asmeninę informaciją, tačiau jos gali būti naudojamos kenksmingai. Tai reiškia, kad vartotojų privatumui ir duomenų saugumui kyla pavojus.

KALEIDOSKOPAS

INGA DAMBRAUSKIENĖ. Laikinumas. Drobė, aliejus, 100x100.

Igoris Zujevas

„Sigiukas“

Tėvą žmonės vadino įvairiai. Kai namuose būdavo ramu, mama kviesdavo jį vardu, o man mieliau skambėjo „tėčio“ kreipinys. Šitaip besikreipiant atsigręžimas į jį darydavosi tikresnis, o svetimu įšalu apsitraukusios mus skiriančios ribos kaipmat trindavosi. Virtuvėje nuo stalo byrant sidabriniams senelių dovanotiems įrankiams esu girdėjusi ir kitokių tėvo apibūdinimų, dažniausiai – gyvulinės kilmės. Kaimynas iš apačios meilikaudamas tėvą vadino Sigiuku. Tai buvo vienintelis deminutyvas, kuriam pavykdavo prasmukti pro žilstelėjusiais ūsais surakintas lūpas.

- Sigiukas, zahodi, - laiptinėje girdėdavau ūsuotąjį, kai įtampa mūsų bute pasiekdavo aukščiausią tašką.

Ir tėvas visada nusileisdavo vienu aukštu žemiau, paskui save palikdamas spengiančią tylą. Jei ramybės dingstis tūnojo tik mažiūnė prie sienos, kodėl mamai taip niekada ir nepavyko kreiptis į tėvą truputį švelniau?

Prisimenu, kaip tėtis pats sumeistravo man lentyną knygoms. Esu girdėjusi sakant, kad tėvo rankos – auksinės, kol jomis neglosto butelio. Baldą Sigis sukėlė iš to, ką turėjo – peraugusios mano lovos skersinių ir kelių lentų, laukusių savosios valandos tamsiajame kambarėlyje. Tada mama padėjo sudėlioti į lentyną knygas – rūpestingai, nugarėlę prie nugarėlės. Knygos, anuomet kainavusios ištisą pinigą, mūsų namuose buvo saugomos stropiau nei dovanotieji stalo įrankiai ar po kojomis palindę, vietos neradę žieminiai batai. Net Sigiukui gaivališko protrūkio epicentre nekildavo noras sviesti knygą. Savadarbėje lentynoje tilpo visos knygos, liko net šiek tiek laisvos vietos naujoms.

Mes neturėjome daug knygų, tad esančias namuose perskaitydavau labai greitai, kai kurias – net po kelis kartus. Tačiau skaitymo niekada netrūko. Tėtis tomis šviesiausiomis vaikystės dienomis dar dirbo ūkvedžiu mūsų miegamojo rajono bibliotekoje, todėl, jei pasisekdavo, grįždama iš mokyklos prasukdavau pro biblioteką. Bibliotekininkė, teta Alicija (taip į ją kreipdavosi suaugusieji, pati niekuomet nediršau) – stamboka, kumpanosė, vidutinio amžiaus moteris – mane pažinojo. Kiekvieno mėnesio pradžioje, kai Sigis gaudavo atlyginimą, iš bibliotekos namo pareidavome kartu. Tėtis, ant vieno peties pasikabinęs krepšį su išduotomis knygomis, po kitos rankos pažastimi pasikišęs tįsdavosi ir savąjį lobį. Bet man užtekdavo žinoti, kad jis čia, visai šalia. Po to įprastai susitikdavome jau tik tada, kai ūsuotasis kaimynas prabildavo mažiūnais žodžiais, o mama plūsdavosi pro dantis košdama prakeiksmus kiaulei, gaidžiui ir kitiems naminiams gyvuliams.

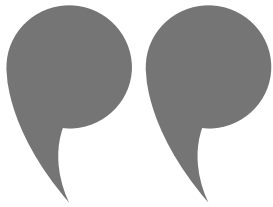
Tą vakarą tėtis taip pat gavo atlyginimą, bet man labai skaudėjo gerklę, todėl buvau priversta gulėti lovoje. Sigis grįžo namo beveik laiku, aš nė neišgirdau, kaip trinktelėjo laukujės durys. Tik netolygus kvėpavimas į mano pakaušį ir stiprus degtinės tvaikas išdavė jo buvimą kambarėje. Stovėdamas užnugaryje tėtis atkišo į mane ranką, laikydamas joje tris knygas. – Kai perskaitysi, pasidėk į lentyną prie savųjų knygų! Dovanoju! – pagavau nebūdingą pasididžiavimą jo balse, todėl krūptelėjau.

Tokiu dosnumu tėtis dažnai nesidalijo, nieko nelaukdama pasičiupau ištiestas knygas. Pravėrusi pirmąją išvydau gerai pažįstamą antspaudą – tetos Alicijos palikimą. Užsiverdama knyga garsiai pliaukštelėjo, ir aš pajutau, kaip krūtinėje pradėjo mausti. – Jos ne mano, jas reikės gražinti, – pasakiau ir gerklėje jau visai ne dėl anginos užstrigo kometos dydžio gumulas. Turbūt tada ir supratau, kad baigtis visada vienoda, tik šalia nebuvo kristi galinčių šakučių, po ranka zoologijos sodo neskaičiavo mama, o laiptinėje pasalūniškai švilpavo tylą.

Tėtis išrovė iš rankų knygą, demonstratyviai ją atsivertė, dirstelėjo į bibliotekos antspaudą ir išplėšė pirmąjį puslapį.

– Dabar – tavo.

To plėšiamos knygos garso negaliu pamiršti ir šiandien. Kartą, užmačiusi pačios vaikus tylomis draskant knygos kampučius, turėjau gerai pasistengti, kad nepradėčiau verksti. Jie išmoko pamoką, aš ją išmokau dar tada. Kai tėvui buvo visai blogai, prašiau, kad neišeitų: – Tėti, tėtuk, Sigiuk, – maldavau, bet jis nenorėjo kalbėti. Žinau, kad jis kalbėjo su manimi be žodžių. Dabar jau tikrai žinau.

turinį kūrė:

- Karolina Andziulytė (8B)
- Anton Moiseev (10A)
- Pijus Kliukas (10B)
- Gabriela Vosyliūtė (10B)
- Patricia Vosyliūtė (10B)
- Izabelė Zakarauskaitė (10B)
- Marta Misiūnaitė (11)
- Justas Rankauskas (11)
- Piktoji Žiurkė

buvo šalia:

Vida Tumėnaitė-

Berniukevičienė

Indrė Matušauskienė

Igoris Zujevas